

(א) [פירוט מכל שמושיניו צו אה הספיה. ערוך ערך אלז ב,].
 (ב) [לעיל פד: לקמן פו:].
 (ג) [ג"ל אמרו ליה, ד] גיטין
 עג, (ד) [לעיל פד:].
 (ה) [שבושת מב,]. (ו) [ועי' תוס' ב"ב ג:].
 (ז) [קדושין מב: וע"ג,].
 (ח) [גימות עה: ב"מ קט: ב"ב קל: קל:]. (ט) גיטין כ: [לעיל כא:]. (י) גיטין ג: כו: כז:].
 (יא) [ב"מ ח,]. [גיטין כו:]. (יב) [גסס לתא ועי' היטב תוס' שבושת מב: ד"ה איתרע ומוס'] [גיטין כ:]. (יג) [ד"ה ידנא, ו] [גיטין תוס' יבמות קא: ד"ה מרענא,].

גליון הש"ס

רש"י ד"ה קאקי, אוויב, כנה ודען זבן על חממטס ועל לך לזמא גכרזט ט ע"ה היראס אוז מלזס יפס לחממט:

הגהות הב"ח

(א) גבי ומשכמט במאתין אפשר דמיכספא:

מוסף רש"י

חובא בעמי' הקודם

תוספות ר"ד

תפשה אינהו. פי' היי חייב להן אתו לקמיה דרבא א"ל קאקי חוזרי משלחי גלימא דאינשי הכי אר"י והוא שתפס מחיים. פי' מפני שזיוזקני קראם קאקי חוזרי: (ב) ההיא איתתא דתפסה תורת ידמיני מסימטא אתא שטרי קאכעי לה ברינא לקמיה דר"ג. א"ל מחיים תפיסנא א"ל אית לך סהדי דמחיים תפסית א"ל לא א"ל תפיס לך לא"מ ותפיסה דלא"מ לאו כלום הוא. פי' מש"ה לא הימנא ר"ג לומר מחיים תפיסנא ליה משום דלא הוה מציא למימר לקוח הוא בידו שהנודרות אין להן חזקה והכא לא הוי מסיר לבקרא כאידך דלעיל והלכך אם לא תביא ראיה דמחיים תפסה ליה לא מהימנא וכגון שראוהו עדים ת"י והכירו אותו שהיה של יתומים דאלי"ה מינו דמ"ל להדי"מ מ"ל נמי מחיים תפיסני: מכל הני ילפי' דמטלתי דרמי' לבע"ה לא משתעבדי ולא מהני בהו תפיסה לאחר מיתה אלא מחיים אבל השתא מקטלני רבנן במהימנא דמיתתו ודמי' משתעבדי בין לבחובה בין לבע"ה ואע"ג דלא תפיס כלל: אבימי בריה דר"ה הוא מסיק ביה זוזי כי חוזאי שדרניהו ביד חמא בריה דרבאי' אול פרעיהנא א"ל טרבי לי שטרא א"ל הני שטראי נינהו כלומר מצד אחר היה חייב לי אלו ששלח לי והקדן של שטר עדיין לא שלח לי אייתי קרנא וניתן לך שטרא אתא לקמיה דר"א א"ל אית לך סהדי דפרעיתניהו א"ל לא א"ל מינו דידי' להדי"מ י"ל טרטיא נינהו. ולענין שלומי שליח מאי אמר ר"א חיינן אי א"ל שיקול שטרא והב זוזי משלם הב זוזי חיינן שטרא ולה ששלם ולא היא בין כך ובין כך משלם דא"ל לתקוני שדרתיך לא לעלוני ור"ח ר"י ז"ל אמר טעמא דאדכר ביה ביהדי' אע"ג דפרעי' בלא סהדי לא מחייב. אבל רב נחשון גאון ז"ל נשאל ראובן הי"ל על שמעון פי' דינרם בלא שטרא שדרניהו עם לוי ואתא לוי וא"ל עשיתי שליחותך ולאחר ג' ימים א"ל ראובן לשמעון הב לי דינרם דאית לי עלך וא"ל שדרתינך לך עם לוי וא"ל להדי"מ ואתא לוי ואמר יבתתינך לך וראובן אמר לא יבית לי היבא דינא. והושב הכי חזינא דינא על לוי לאוקמיה דינרם גבי ראובן ואי לא מוקים ליה אורחא דראובן על שפעק אורחא דשמעון על לוי וכד' אבימי ברי' דר"א ולש" (ג) שום מדעם דקאמרי בין כך ובין כך משלם דא"ל

לא קנה. ללאו כל כמנייה לחזו זה כדי לזכות את זה: ספסופא אינהו. שאף הם נושים צו מעות: ממלח מלוחי. מנהיגה בעוגינן שלה שקוריין ריימ"ש זלע"ו. ממלח שקוריין ווייג"ר זלע"ו לשון ויראלו המלחים ויגה (ב): אנה קנינא כולה. הנהגתי צריחה משל חצירי: מהרפוסא דנהרא. לא מלכונה על שפת הנהר שהיא כסימטא אלא מזה חטפונה שהיה מוליכה בצמנע הנהר שכל הספינות הולכות עס והוי כהר"ר: קאקי. אלוויס: חוזרי. על שזקנים היו: משלחי גלימי דאינשי. מפשיטין טליתות האנשים: מסקי ציה. נושים צו: צי חוזאי. אנשי אותה מדינה: סיטראי. מזל אחר היינו נושים צו מלוה על פה ומחמת אותה מלוה נחזיק בהם: לענין שלומי שליח. למשלח: מאי. מי הוה פושע שהחזיר המעות עד שלא קבל מן השטר: לסקונין שרטידן. והיה לך לזקק בתקנתי: דהו מפקדי גבה. מאכ"ל יתומים: מלוגא דשטרי. תיק מלא שטרות: מחיים תפיסנא להו. חזו זה היה חייב לי החזקתי בהם: הוי ספיסה דלאחר מיתה. שכל זמן שהיה חי היו פקדון בידך והכי הן כמנוחין צרשומיה וכי אמרי' תפיסה מחיים כגון שראוה קרוב למות ותפס מטלטלין לנש חזבו ולא היו פקדון צדו: דאיחיבנא שנועה. שהיה אדם מוצעה ממון והיא כופרת: צס רב חסדא. חשמו של רבא: לשנועה אשכנגדיה. המוצע אותה ישבע ויטול כדתנן (שבושת דף קמ:): ואלו נשבעין ויטולין שכנגדו חסוד על השנועה: וימנין. פעם אחרת: צס רב חסדא. שאמנת לחסוד את האשה על השנועה: דקיס לי גבוה. דלא משקרא: קרענא ס"ד. וכי אחד נאמן להוציא שטר חמוס מיד המחזיק צו אפוקי ממונא הוה ותרמי צענין: מרענא. ולא חזקק לגבות בלזמו שטר ומקרע נמי לא קרענא ליה: צסו לי זכוואל. שבחתי לדין ונפטרתמי הימנו צענין: ממונאי. בית עלי שהן כרותי יבשים. ולי נראה ממונאי גבנונים צעלי מומיין שזקני כשאר צו אדם לשון שקל מוליא ושדי צננא (צ"ב דף קמ:). אשרשא. לשון חזק כמו ישר כמך (יבמות סג:). אשרשא דשטרי. קיוס השטר שכותבין קיינין צמות צלמא הוינא וחסא פלוני ופלוני ואסקידו אחתימות ידיהו ואשרנוהו וקיימנוהו: נייחוהו. שיעידו זה כתב ידי: ה"ג מיחווי שניקרא. לכתוב נשבעה פלוניו ועדיין לא נשבעה: ופרעו. צו ציוס: אינו חוזר ולוה צו. אפי' צו ציוס הלוואה נכתב: שכבר נמחל שעבודו. משפרעו בטל השטר ומנאלת מנ' השני מלוה על פה ואינו גובה מן הלקוחות: כשיקרא

משבתבענא יחבי לי אמר להו רב ביבי בר אביי כתבו לה אמר רב פפי משום (ב) דאתיתו ממולאי אמריתו מילי מוליתא הא אמר רבא (ב) האי אשרתא דרייני דמיכתבא מקמי דנחוה סהדי אחתימות ידיהו פסולה אלמא מיחווי כשיקרא ה"ג מיחווי כשיקרא וליתא מדרב נחמן דאמר רב נחמן (ב) אומר יהיה ר"מ אפי' מצאו באשפה וחתמו ונתנו לה כשר ואפי' רבנן לא פליגי עליה דר' מאיר אלא בגיטי נשים (ד) דבעינן כתיבה לשמה (ב) אבל בשאר שטרות מודו ליה דאמר רב אסי (ב) אמר ר' יוחנן ישטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שיעבודו טעמא דנמחל שיעבודו אבל למיחווי

אם תשבע פלונית תפטר ללא הוה מיחווי כשיקרא היינו משום שלא להצריכה עדים היום או למחר:

הכותב לאשתו פרק תשיעי כתובות פה.

אית דך סהדי דתבעתינהו מחיים. וא"ת ואמאי צריכה סהדי ניהמיני לדידה צמיגו דלוי צעיא אמרה לקוחין הן צדיד דלע"ג דקיי"ל דאין אומיות נקנות בצמיסה וצריכה מסירה ושטר לקיחה ה"מ לקנות החזו אבל לקנות הנייר קני צלל שטר הואיל והיא מוחזקת צו והך איתתא לא היתה חוששת אלא לקנות

לא קנה תפסוה אינהו רב פפא מימלח מלוחי רב הונא בריה דרב יהושע ממתח לה (ב) באשלא מר אמר אנא קנינא לה לכולה ומר אמר אנא קנינא לה לכולה פגע בהו רב פנחס בר אמי אמר להו (ב) רב ושמואל דאמרי תרוייהו והוא שצבורין ומונחין ברה"ר (ב) אמר להו אנן נמי מחריפותא דנהרא תפיסנא אתו לקמיה דרבא אמר להו (ב) קאקי חוזרי משלחי גלימי דאינשי הכי (ב) אמר רב נחמן והוא שתפסה מחיים (ב) אבימי בריה דרבי אבהו הוה מסקי ביה זוזי בי חוזאי שדרניהו ביד חמא בריה דרבה בר אבהו אול פרעיהו אמר להו הבו לי שטרא אמרו ליה סיטראי נינהו אתא לקמיה דרבי אבהו א"ל אית לך סהדי דפרעיתניהו אמר ליה לא אמר ליה (ב) מינו דיכולין לומר לא היו דברים מעולם יכולין נמי למימר סיטראי נינהו לענין שלומי שליח מאי אמר רב אשי חזינן אי א"ל שקול שטרא והב זוזי משלם הב זוזי ושקול שטרא לא משלם ולא היא (ב) בין כך ובין כך משלם דא"ל (ב) לתקוני שדרתיך ולא לעוותי: יהיה איתתא דהוה מיפקדי גבה מלוגא דשטרי אתו יורשים קא תבעי ליה מינה אמרה להו מחיים תפיסנא להו אתאי לקמי' דרב נחמן אמר לה אית לך סהדי דתבעוה מיניך מחיים ולא יבית ניהליה א"ל לא א"ב הוי תפיסה דלאחר מיתה ותפיסה דלאחר מיתה לא כלום היא יהיה איתתא דאיחיבא שבועה בי דינא דרבא אמרה ליה בת רב חסדא ידענא בה דחשודה אשבועה אפכה רבא לשבועה אשכנגדה זימנין הוה יתבי קמיה רב פפא ורב אדא בר מתנא אייתו ההוא שטרא גביה א"ל רב פפא ידענא ביה דשטרא פריעא הוה א"ל איכא איניש אחרינא בהדי' דמר א"ל לא א"ל אע"ג דאיכא מר עד אחד לאו כלום הוא א"ל רב אדא בר מתנא ולא יהא רב פפא כבת רב חסדא בת רב חסדא קים לי בגווה מר לא קים לי בגוויה אמר רב פפא השתא דאמר מר קים לי בגוויה מילתא היא כגון אבא מר ברי דקים לי בגוויה קרענא שטרא אפומיה קרענא ס"ד הלא מרענא שטרא אפומיה ההיא איתתא דאיחיבא שבועה בי דינא דרב ביבי בר אביי ואמר להו ההוא בע"ד תיתי ותישתבע (ב) במתא אפשר דמיכספא ומודיא אמרה להו כתבו לי זכוותא ידכי משבתבענא יחבי לי אמר להו רב פפי משום (ב) דאתיתו ממולאי אמריתו מילי מוליתא הא אמר רבא (ב) האי אשרתא דרייני דמיכתבא מקמי דנחוה סהדי אחתימות ידיהו פסולה אלמא מיחווי כשיקרא ה"ג מיחווי כשיקרא וליתא מדרב נחמן דאמר רב נחמן (ב) אומר יהיה ר"מ אפי' מצאו באשפה וחתמו ונתנו לה כשר ואפי' רבנן לא פליגי עליה דר' מאיר אלא בגיטי נשים (ד) דבעינן כתיבה לשמה (ב) אבל בשאר שטרות מודו ליה דאמר רב אסי (ב) אמר ר' יוחנן ישטר שלוה בו ופרעו אינו חוזר ולוה בו שכבר נמחל שיעבודו טעמא דנמחל שיעבודו אבל למיחווי

אם תשבע פלונית תפטר ללא הוה מיחווי כשיקרא היינו משום שלא להצריכה עדים היום או למחר:

דשטרא והיא היתה טוענת דמחיים תפיסנא להו בחובי אחרי שהיה בידו. ואל" ר"ג ההיא תפיסה לא מהני כאן שבתות פקדון (בא לידה והשתא בדברים העשויין להשאל ולהשכיר) היה בידך. דכל היכי דקיימו ברשות מריהו קיימא עד דאית לך סהדי דתבעניהו מינך מחיים ולא יבית להו ובמינו לא מהימני למימר לקוחין הן בידי דא איכא סהדי שבתות פקדון באו לידה. והשתא בדברים העשויין להשאל ולהשכיר שאין עדים באו לידו. אמרי' שאינו נאמן לומר לקוחין הן בידי דאמרי' מסתמא ודאי בתורת שאלה ושכירות באו לידו. ולא כ"ש דלא מהימן לומר לקוחין הן בידי הכא דאיכא סהדי דבתורת פקדון באו לידה אבל לעולם אם אין ידוע בעדים שבפקדון באו לידה ה"ו דהות מהימן ע"י מינו דאותיות נקנות במסירה עיין ברכן כ"א ב"ס' שהוכחתי מכמה ראיות שאותיות ניקנות

אית דך סהדי דתבעתינהו מחיים. וא"ת ואמאי צריכה סהדי ניהמיני לדידה צמיגו דלוי צעיא אמרה לקוחין הן צדיד דלע"ג דקיי"ל דאין אומיות נקנות בצמיסה וצריכה מסירה ושטר לקיחה ה"מ לקנות החזו אבל לקנות הנייר קני צלל שטר הואיל והיא מוחזקת צו והך איתתא לא היתה חוששת אלא לקנות

מלוגא דשטרי צלל החזו מדקאמרה מחיים תפיסנא ותפיסה מחיים לא מהינא לגבות החזו דלא עדיפא ממשירה אלא דע"י כך היתה יכולה לדחוק היורשים שיפרעו היורשין מה שהיה חייב לה צמה שלא תחזיר מלוגא דשטרי והוי כמו משכון ואומר ר"י דלא חשיב מינו הואיל ועכשיו אינה יכולה לטעון לקוח הוא צדיד שכבר אמרה מחיים תפיסנא ומשום דלוי צעיא אמרה לקוחין הן צדיד צעשה שאמרה מחיים תפיסנא לא מהימנא השתא דצאוטה עשה שאמרה מחיים תפיסנא סבורה היתה שהיא טענה מעולה ולא היתה יודעת שהיא צריכה לטעון דצעניהו מינה מחיים מדלא טענה מעלמא ורואיה מסוף פרק זה צורר (סנהדרין דף קל:). גבי ההיא איתתא דנפק שטרא מתותי ידה ואמרה ידענא צבאי שטרא דפרעו הוא ולא אמרה ר"ג משום כיון דלחמזק צבי דינא פי' שראינו השטר צדיה אי צעיא קלתיה לא אמרי' אע"פ שאם אמרה פרוע הוה קודם שראינו השטר צדיה היתה נאמנת צמיגו דלוי צעיא קלתיה השתא שראינוהו צדיה אין נאמנת עוד דהשתא לית לה מינו ועוד רואיה מדתנן בפרק שבושת דיינין (שבושת דף קל:). מנה לי בידך ואמר לו הן למחר אמר לו נתמתי לך פטור ופריך בגמרא (דף קמ:). מינה למי"ד המלוה חזרו צעדים צריך לפרוע צעדים והא הכא כיון דצעדי צעדים כמאן דלחופיה צעדים דמי וקמיני פטור דלוי צעיא חשאי שאני הכא דמהימן צמיגו מינו למפרע לא אמרינן:

לעזי רש"י

ריימ"ש. מושווים. ורייג"ר. להשטי. לנזט.

תוספות ר"ד

ל"ש ולא לעוותי ולא דמיא כל עיקר לחזוני על פינסו דלוי הו"ל למיכבד אבי דארי' ואסתרוקי' לנפשי' ולא לעוות לממון דשמעון ולא דמיא מינו לאומר לנשים צאו וקדשו לי את האשה (בבבא קדושין טז:) הנתת הריך והכא לוי לחודא ואינו ג"ל דבריו כלל. שאין חילוק בין זה לחזוני כלל דכי היכי דאמר ללוי לתקוני שדרתיך ולא לעוות הי' נימא לחזוני בעי' לך למפרעי' בסהדי אלא כיון שלא א"ל בעה"ב לא מחייבין לי' והכא נמי לי' ומעשה דאבימי' משום דמדבר לי' שטרא ואי לא הוה מדבר ליה לא הוה מחייבין לי': ההיא איתתא דאפקדוה גבה מלוגא דשטרא אתו יורשין וקחבעי לי' מינה. פי' תיק מלא שטרי חובות א"ל מחיים תפיסניהו להו אתי קרעני' דר"ג א"ל אית לך סהדי דתבעי מינך מחיים ולא יביתיה להו א"ל לא א"כ תפיסה דלא"מ ותפיסה דלא"מ לאו כלום הוא. פי' ש"זו שהיה חי היה פקדון בידו וה"ה כמותחן ברשותו וכי אמרנן תפיסה מחיים כגון (שראוהו) ונשארתי אוחזין קרוב למות חפסי משלו מטלטלין לשם תופס ואל היה פיקדון בידה: ודאית שמוציאין מכאן ואמרי' דמיא לעיל גבי ההוא בקרא דיתמי אמר רבי מינו דר"ל דקמי' אמר בידו י"ל נמי במלוגא דשטרא לא אמר מינו דאין אותיות נקנות במסירה עד שיכתיב עליהן שטר ומ"ה לא מהימנא דאי אמרה לקוחין הן בידי אמרי' לה אתוי שטרך דאין אותיות נקנות במסירה ואין זו הוכחה (דהכא) [שהשטר משמע לישאנ שהדבר ידוע בעדים שהיה פקדון אצלה מחיים ומ"ה אמר דאפקדוה גבה דמשמע שהדבר ידוע שכן היה ולא אמרה ההיא איתתא דהותן קיטא מלוגא לא מהני כאן

דשטרא והיא היתה טוענת דמחיים תפיסנא להו בחובי אחרי שהיה בידו. ואל" ר"ג ההיא תפיסה לא מהני כאן שבתות פקדון (בא לידה והשתא בדברים העשויין להשאל ולהשכיר) היה בידך. דכל היכי דקיימו ברשות מריהו קיימא עד דאית לך סהדי דתבעניהו מינך מחיים ולא יבית להו ובמינו לא מהימני למימר לקוחין הן בידי דא איכא סהדי שבתות פקדון באו לידה. והשתא בדברים העשויין להשאל ולהשכיר שאין עדים באו לידו. אמרי' שאינו נאמן לומר לקוחין הן בידי דאמרי' מסתמא ודאי בתורת שאלה ושכירות באו לידו. ולא כ"ש דלא מהימן לומר לקוחין הן בידי הכא דאיכא סהדי דבתורת פקדון באו לידה אבל לעולם אם אין ידוע בעדים שבפקדון באו לידה ה"ו דהות מהימן ע"י מינו דאותיות נקנות במסירה עיין ברכן כ"א ב"ס' שהוכחתי מכמה ראיות שאותיות ניקנות

אם תשבע פלונית תפטר ללא הוה מיחווי כשיקרא היינו משום שלא להצריכה עדים היום או למחר:

דשטרא והיא היתה טוענת דמחיים תפיסנא להו בחובי אחרי שהיה בידו. ואל" ר"ג ההיא תפיסה לא מהני כאן שבתות פקדון (בא לידה והשתא בדברים העשויין להשאל ולהשכיר) היה בידך. דכל היכי דקיימו ברשות מריהו קיימא עד דאית לך סהדי דתבעניהו מינך מחיים ולא יבית להו ובמינו לא מהימני למימר לקוחין הן בידי דא איכא סהדי שבתות פקדון באו לידה. והשתא בדברים העשויין להשאל ולהשכיר שאין עדים באו לידו. אמרי' שאינו נאמן לומר לקוחין הן בידי דאמרי' מסתמא ודאי בתורת שאלה ושכירות באו לידו. ולא כ"ש דלא מהימן לומר לקוחין הן בידי הכא דאיכא סהדי דבתורת פקדון באו לידה אבל לעולם אם אין ידוע בעדים שבפקדון באו לידה ה"ו דהות מהימן ע"י מינו דאותיות נקנות במסירה עיין ברכן כ"א ב"ס' שהוכחתי מכמה ראיות שאותיות ניקנות

(א) לפעניו גמ' לא נמנא קך מעשה דלחמזק חפסה חורא מיתמי וצ"ג ור"כא"ש לא נמנא זה וע"י. (ב) נראה דל"ל ל"ש דלמר ליה שלא יפרענו אלא צעדים ולי"ש דלא אמר ליה שום מדעם דקאמריין בין כך וכי'.